

MAGYAR SÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor 1.—		Vidékre: Egy óra kor 1.20	
Negyedévre — — — —	3.—	Negyedévre — — — —	3.60
Félévre — — — —	6.—	Félévre — — — —	7.—
Egész évre — — — —	12.—	Egész évre — — — —	14.—

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

Főszerkesztő:

Dr. GYÖRFFY GYULA.

Felelős szerkesztő:

BENEDEK ELEK.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Budapest, IV., Vámházkörut 8.

Hirdetések nettó számítással, díjszabás szerint.
Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

Az ágyu-próba.

Budapest, május 30.

Kropacsek tábornagy ur, a közös hadsereg tüzérségi főfelügyelője, tegnap pompás színjátékot rendezett az örkényi határban. A színjátékra csupán egy zártkörű társaság volt hivatalos: a delegátus urak s néhány hivatalos és félhivatalos újságíró. A színjáték meséje rövid, de velős. Krieghammer hadügyminiszter ur 38 millió hitelt kér az új szerkezetű tarackokra, mivelhogy mostani ágyuink háboru esetén egy ütötaplót sem érnek. Ellenben az új tarackok kilencet lönek egy perc alatt, szörnyű pusztítást visznek végbe az ellenségben, föltéve, hogy az ellenség még gyorsabban tüzelő tarackokkal ezt a szörnyű pusztítást meg nem előzi. Kropacsek ur magyarázott, lövetett, az új tarackok ugráltak hátra meg előre, de tényleg a deszkafalakat, a földtöltéseket pozdorjává lötték, sőt a földtöltések mögött guggoló — faszekrényeket is. Többet mondot: hajszál hiba volt, hogy a komédiából tragédia nem lett. Egy féltényérnyi srápnelszilánk az egyik delegátustól, Beksics Gusztávtól pár lépésnyire furódott a homokba, onnét kivágódott s Beksics és vele a tüzértisztek, kik védett föld alatt állottak — — Nem, nem is merem leírni, mi rejtett vége lehetett volna a tegnapi komédiának, ha az isteni gondviselés nem örködik felettük. Szóval az új tarack nemcsak kilencet lö egy perc alatt, de oda is lö, ahova nem céloznak vele.

Hát még ahová céloznak! Mert meg kell adni az új tarack egy céltáblát már eltalált. Ez a céltábla: az adófizető polgárok zsebe. Ebből lövi ki a 38 milliót. Most már semmi kétség: a delegátus urak szavaznak, mint a parancsolat. Ámbátor én ebben nem kételkedtem az ágyu-próba színjáték előtt sem. Hát valaki más kételkedett-e? Senki sem kételkedett.

A tegnapi ágyu-próba azonban a színjátéknak csak az egyik része. A másik része a villásreggeli. Villásreggeli, melyen háromféle konzervet szolgáltak fel fehérkötös bosnyák bakák s közben ugyancsak a bosnyák katonabanda magyar nótákat recsegetett, köztük a Rákóczy-indulót és Kossuth-nótát — „templomias átiratban.“ Ha ez nem komédia, akkor én nem tudom, mi a komédia. Ime, ettől a rogyásig megterhelt nemzetől ki akarnak sajtolni újabb 38 milliót s hogy ne hallja saját hangját, a maga tenger nyomorúságának szivertogató jajgatását: Rákóczy-indulóval s a templomias átíratu Kossuth-nótával akarják megsüketíteni. Ez nagyon csunya, a magyar nemzetet vérgigéző, meggyalázó komédia. Istenemre, csunya komédia. Mit gondolnak Kropacsek ur és társai a magyarorról? Bolondoknak, hülyéknek néznek miniket, ugy-e? Azt hiszik ugy-e, hogy elég hallanunk a Rákóczy-indulót s nyomban mámoros lelkesedéssel, egymás hátán tolongva indulunk utolsó fillérünkkel, hogy beledobjuk abba a feneketlen kádba, melynek közös hadsereg a neve? Hogy elég hallanunk a Kossuth-nóta templomias át-

iratát, s nyomban átíratjuk a hadsereg minden vagyonunkat, testünket, lelkünket, még a mennybéli üdvösségünket is?

Na, na, még ennyire nem vagyunk. Fizetünk, mert — muszáj. Fizetünk, mert a delegáció megszavazza s utána a képviselőház is. Akkor aztán — fuss vagy fizess.

Fuss vagy fizess. Attól tartok: fizetünk is, futunk is. Mert való igaz, hogy az új tarack kilencet lö egy perc alatt, de az is való igaz, hogy a francia gyorstüzelő tarack meg harmincat lö ugyancsak egy perc alatt. Tehát a mi 38 millió új tarackunk már is elavult. Még meg sincs s máris fakóvát sem ér a francia tarackkal összemérve. A mi tarackunkat bronzból öntik. Szakértők szerint, az acélágyu négyszer szilárdabb, négyszer tartósabb, mint a bronzágyu. Am a hadügyminiszter ur szerelmes a bronzba. Ő azt mondja, hogy az egész monarchiában nincs megfelelő acél. Ezzel szemben gyárosok és szakértők azt állítják, hogy igenis van.

Na, kérem. A bolond magyar eszerint a Rákóczy-induló s a Kossuth-nóta templomias átíratu muzsikája mellett tarackokat öntet, melyekről eleve tudja, hogy anyaguk nem tartós s tüzelő képességük neveltséges semmiség a francia tarackéhoz képest. Vagyis: fizetünk és háboru esetén — futunk. Mindenesetre imádkoznunk kell, hogy a franciával háboruba ne keveredjünk, sem semmiféle nációval, mely a francia ágyut hadseregének megszerzi.

Imádkozunk!

B. E.

Indali Gyula.

— A *Magyarság* eredeti tárcaja. —
Irtá: Papp Viktor.

Mintha igaza lett volna Plátónak, aki szerint a földre születésünk előtt az ideák országában éltünk s a földi dolgok fogalmával éppen ezért nem igen tudunk megbarátkozni. Némely emberbe az eszményekért való rajongást oltotta bele a végzet. Ez ábrándvilágbeli eszményekért elszenvedünk a való világ minden fájdalmát, mert szívük a lét zajával nem tud egybehangzani. Tragikum ez. végzet-tragikum.

Indali Gyula is ennek az ábrándországának volt a lakója. Fájdalom volt az élete s e fájdalom a magyar költészetnek kincseivé lettek. Ezek a kincsek azonban nagyon szétszórva hevertek. Annnyira, hogy szinte megfeledkezünk róluk, pedig írójuknak nagy költői neve halálakor már elvitázhatatlan volt. Most gyűjtötte őket össze a költő egyik lelkes híve Both István dr., zilahi főgimnáziumi tanár s adta ki csinos bevezetéssel ellátva pompás kötetben, Zilahon. A könyvnek a kiállítása is olyan szép, hogy méltán disze a vidéki sajtónak.

Az Indali életében nem voltak meglepő fordulatok. Felső-Ábrányban született. Iskoláit Kolozsvárott és Kassán végezte, majd Brassóba megy, ahol a Nemerét szerkesztte s a magyarság érdekében indított mozgalomnak a vezére. A jogtudomány megszerzése után Budapestre került, ahol a törvénytudományt kap állást.

de hivatalát nem is foglalta el. Elnökétől rögtön szabadságot kapott. Junius 29-ikén látták utoljára s öt napra rá a Titel nevű gőzhajó kezeke az ő holttestét emelte ki a Dunából. Öngyilkosság vagy véletlen áldozata volt-e, senki sem tudja. 1880. július 8-ikán temették el a kerepesi temetőben csekély számu író közönség jelenlétében. Sirjánál Reviczky Gyula mondot búcsuztatót.

Költőket a munkájukból ismerjük meg. Igazi lírikus természetű szívének minden belső érzését elmondta. A lét nagy kérdéseinek töprengő gondolatait, szerelmét, hazaszeretét, hazafiúi és világfájdalmát. Jellemzője ennek a lírának, hogy nem könyved, friss érzésekből fakad, hanem egy mélyen gondolkodó léleknek kifejeződése, őszinte gondolkodását közli. Indalinak mindég sok a mondanivalója, mert az összegyűjtött érzéseket sokáig hordja lelkében. Szinte vívódik az esze az érzelmeivel s csak ha legyőzi ez amazt, akkor kap formát. Költészetét ezért nem az érzelmi, hanem az értelmi líra körébe tartozik.

Az Indali Gyula értelmi erejének és mély érzelemvilágának vívódása leghatásosabban bölcselkedő költeményeiben nyilvánul. De ezek a költemények is inkább szerelmi költemények, mert Indali a boldogság elméletét a szerelemben keresi. Nemcsak az eszével, hanem a szívével is filozofál. Sok helyt kiérzik költeményeiből a fájó érzelmek beteges elhatalmasodása, sokszor már a pesszimizmus sívárságát érezzük soraiból, de Indali nem azért volt bizonyos

mértékig pesszimizista, nem azért foglalkozott lázas erőlködéssel a metafizika kérdéseivel, mint-ha esze nem tudott volna megnyugodni a lét törvényeiben, hanem azért, mert szíve nem talált nyugalmat, boldogságot s kielégítetlensége érzetében zokogva feszegette a nagy kérdést: Mi a halál? Miért születni? Milyen a tulvilág?

»... vidám, mosolygó, mint örök tavasz,
Vagy csak olyan, mint itt alant vala?
Lesz-e ott köztünk gyűlölet, harag
És szeretet? Vagy tán mi sem marad
Természetünkből? Uj lények leszünk?
Tán jobbakk, mint kik lenn éltek velünk?
— S feltámadásunk hátha képzelet?
S nem lesz való, mert tán nem is lehet!«

De felelni nem tud, szerelmét keresi csak még a metafizika súlyos gondolataival is, amelyekről pedig óva int mindenkit, mert:

»Hol a tudás szülemlik: a
Költészet, ábránd elhal olt,
S költészet és ábránd ha nincs,
Az ész sívár, a szív halott.«

Ő az eszményi szerelem feltalálására törekszik, de tulzásában nem is egy ideált keres, hanem a szerelem ideálját. Ha viszonzózzák szerelmét, az oldott rejtély unalma ül szívére s eszményibb szerelmet keres. Eszmévilágát ilyen vérszívó gondolatok foglalkoztatták, szinte keresi a megoldhatatlan nehézségeket, amelyeknek hasztalan üzése után meghasonlással tér vissza önmagához.

APRÓ HIRDETESEK.

Az apró hirdetések árát előre kell fizetni. E rovatban minden szó egyzeri beiktatása 2 fillérbe, vastagabb betűből 4 fillérbe kerül.

BUTOROK

Új, valamint csak kevésbé használtak, képek, varrógépek, perzsaszőnyegek, 1 tehér gyermek pólyaszekrény, órák, lámpák stb. stb. csodálatosan olcsón vásárolhatók Budapesten, VI., Gyár-utca 2., a Vakok intézetével szemben.

! Legújabb levelező!

Önügved és házi titkár. Mindennemű levelek, okiratok, számlák, kérvények, folyamodványok, szöveg- és levelezési stb. megszerkesztésére.

Ára csak 2.- koronára. 20 kor. 20 fillér előleges megküldés ellenében bérmentve küldi. Részletesen a kérésre.

Egyházi szerek, lobogók, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók: Szűts és társaiát Budapest, IV., Uj... 2. sz.

Tusnádfürdőn

kiadó nyolc tágas, szép szoba teljesen modern bútortalattal az Ida villában. Egy szoba ára havonta 100-120 korona, egész évadra 180-250 korona lakással reggeli és uzsonna is kiadható.

Hirdetmény.

Az Andrassy-ut 83. sz. házban a kapualjak, a lépcsőházak és folyosók újból festendők lévén, ezen munkák elvégzésére nyilvános pályázat hirdetjük.

sajátkezűleg aláírt ajánataikat folyó évi május hó 31. azaz harmincegyedik napjának déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál

(Andrassy-ut 73-75. szám. földszint 32. sz. ajtó alatt) benyújtsák, a hol azok ugyan e napon nyilvánosan fel fognak bontalni.

Fiatal,

20 éves egészséges székely nő, kinek gyermeke hét napos dajkának ajánlkozik. Czim a kiadó hivatalban.

Magy. kir. államvasutak

72622/902 sz. C. III. Hirdetmény. (A csoportosítható szelvényes menetjegyek új jegyzékek életbeletétele.)

Budapest, 1902. május 30.

Az Igazgatóság. (Utányomás nem díjazatik.)

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapnak mindazok, akik érte irnak.

Óreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nak az alábbi jelzettel címre, ahonnan a csomagot rögtön elküldik.

A legnagyobb világhírű cipő-áruház Budapesten Agulár Dávid Erzsébet-körút 3/0 szám.

Ingyen féltalp v. sarok v. bármily javítás. Ingyen szines vagy feketebőrkenőcs vagy suvix. Tartósságáért írásilag jótállók.

POLGÁR SÁNDOR magy. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötészeti BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. sz.

A MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR Budapest, VII., Kerepesi-ut 32. sz. SÉRVKÖTŐK. Egyedüli 2, 4, 6 és 8 fűt. Kétféleképpen 6, 8, 10 és 12 fűt.

Butor ké szpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban Fuchs Bódognál kapható BUDAPEST, VIII., József-körút 26.

Fogak 2 fűtől, valódi amerikai módszer, 10 évi jótállással. A gyökér eltávolítása fölösleges. Szájpadlás nélkül is. Vidékiek 24 óra alatt kielégítettek.

Szabadalmazott Sport-fénymáz. Minden lehető színű fénymáz, mint pl. sárga, barna, bordeaux, vörös és legfinomabb fekete fénymáz gyártók.

Legjobb árban veszem forgalmi és régi bélyegeket minden mennyiségben veszek, cserélek, és eladok. PRÜCKLER J. C. BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 3. szám.

Magy. kir. államvasutak. 64795 902 számhoz. Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1903. évben esetleg 3 éven át szükséges fém-, acél- és vasnemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

KELETI J. orvos-sebész mű és kötészeti gyár. Alapítva 1878. BUDAPEST, IV. ker. Koronaherceg-utca 17. 20 korona utáni vásárlásnál 20% árkedvezmény.